

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผลของงานวิจัย

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ครอบครัวยุคใหม่ไทยโดยทั่วไปยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารการเงินของครอบครัว ทำให้ไม่ทราบในแต่ละวัน แต่ละเดือน มีรายได้เท่าใด มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง และใช้จ่ายอย่างไม่ประหยัด ไม่เก็บออมอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นเหตุของการใช้จ่ายเกินตัว ไม่สมดุลกับรายได้ มีภาระหนี้สิน และไม่สามารถที่จะวางแผนการเงินในอนาคตได้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้เล็งเห็นว่า หลักการของระบบบัญชีเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการทางการเงินของครอบครัวได้ ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ธ.ก.ส. ได้สนับสนุนการทำบัญชีครัวเรือนมาแล้วในพื้นที่ชุมชนที่ดำเนินงานตามแผนแม่บทชุมชน โดยมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าในพื้นที่เป้าหมาย และจากบัญชีครัวเรือนได้รวบรวมเป็นบัญชีหมู่บ้าน จากบัญชีหมู่บ้านเป็นบัญชีชุมชน จากบัญชีต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้เห็นปัญหาต่างๆ ในชุมชน เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง ต้นทุนการผลิตสูง รายได้ในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรต่ำ เมื่อชุมชนเห็นปัญหาจึงร่วมกันจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินและความยากจน เช่น แผนการเงิน-การออม หรือธนาคารชุมชน แผนวิสาหกิจชุมชน แผนการตลาด เป็นต้น หลังจากนั้นชุมชนจึงนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2548)

ธนาคารจึงได้ให้ความสำคัญต่อระบบการบริหารการเงินของเกษตรกรลูกค้า เพื่อให้ครอบครัวเกษตรกรหลุดพ้นจากความยากจน พึ่งตนเองได้ และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลง ธนาคารจึงได้จัดทำโครงการ “ครอบครัวเกษตรกรไทยร่วมใจทำบัญชีครัวเรือน” โดยสนับสนุนให้เกษตรกรลูกค้าได้มีการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนกันอย่างกว้างขวางเป็นประจำและต่อเนื่องจนเป็นนิสัย โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างการเรียนรู้ตนเองและมีการวิเคราะห์การจัดการทางการเงินของครอบครัว การปรับพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักการเก็บออมไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็น และนำไปเชื่อมโยงกับการตัดสินใจในการดำเนินกิจการต่างๆ ของครอบครัวให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดียิ่งต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็งตามนโยบายรัฐบาล (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2549)

แม้ว่าการทำบัญชีครัวเรือนจะเป็นผลดีต่อเกษตรกรเป็นอย่างมากแต่การดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาหลายประการ เช่น เกษตรกรละเลยในการทำบัญชีครัวเรือน ทำบัญชีไม่ต่อเนื่อง ตลอดจนไม่บันทึกข้อมูลที่เป็นจริง จึงทำให้เกษตรกรไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไม่ลดค่าใช้จ่าย ฉะนั้นการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงสภาพการจัดทำบัญชี ทัศนคติ ปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อนำไปปรับกลยุทธ์ของ ธ.ก.ส. ต่อการสนับสนุนให้ลูกค้าจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การออมเงินของเกษตรกรลูกค้า ซึ่งจะส่งผลต่อการชำระหนี้สินของ ธ.ก.ส. รวมทั้งต้องการใช้ข้อมูลในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของลูกค้าประกอบการรับรองพฤติกรรมในการขอสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในจังหวัดเชียงใหม่

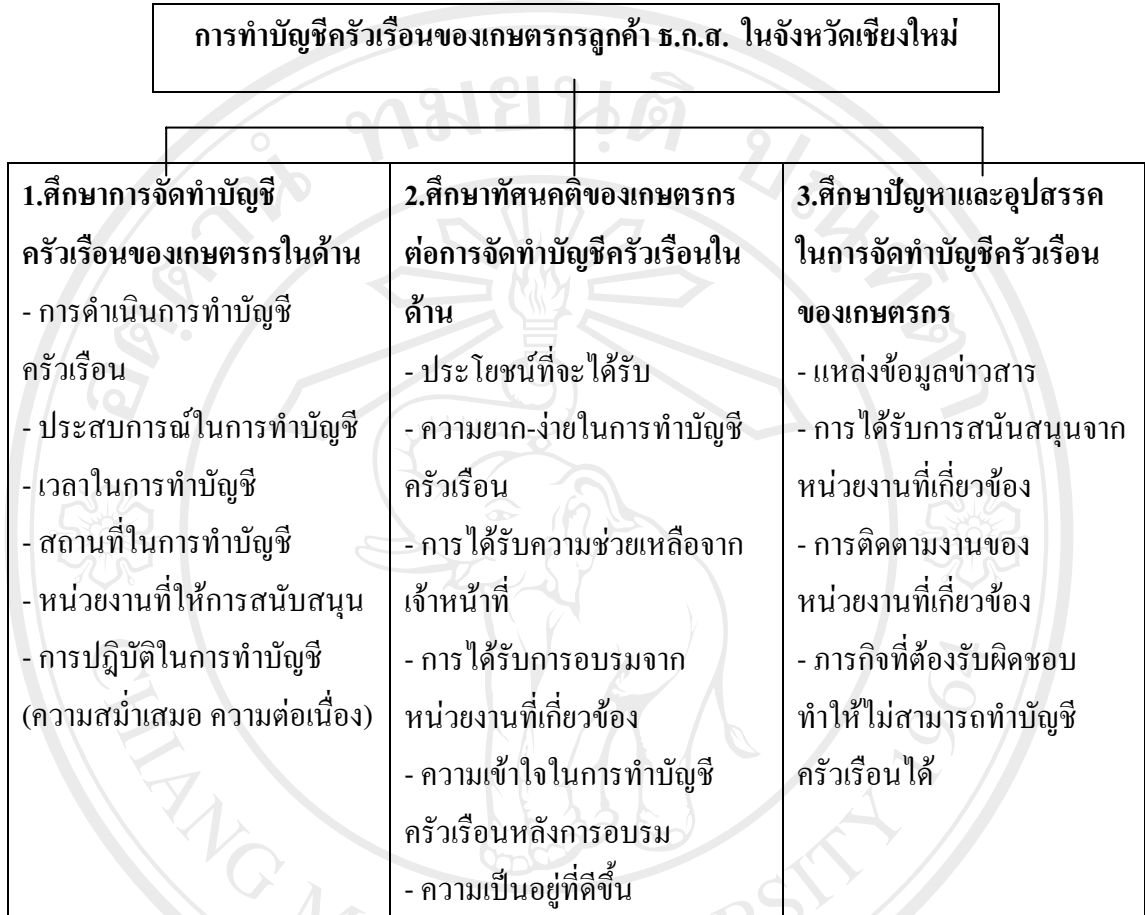
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือนได้อย่างถูกต้องและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน และสามารถทราบพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ทั้งยังส่งผลดีต่อเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็ง

ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เข้าร่วมโครงการครอบครัวเกษตรกรไทย ร่วมใจทำบัญชีครัวเรือน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

การจัดทำบัญชี หมายถึง รูปแบบการบันทึกบัญชี การควบคุมภายใน การรายงาน และการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการตัดสินใจ หรือเพื่อประโยชน์อื่นๆ ของธุรกิจหรือกิจการต่างๆ

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ที่เข้าร่วมโครงการครอบครัวเกษตรกรไทยร่วมใจทำบัญชีครัวเรือน ในจังหวัดเชียงใหม่

บัญชีครัวเรือน หมายถึง การแสดงหรือบันทึกจำนวนเงิน รับ-จ่าย ประจำวันของครัวเรือน โดยแสดง วัน เดือน ปี รายการรับ-จ่าย และจำนวนเงิน บัญชีครัวเรือนมีทั้งแบบบันทึกอย่างง่าย และแบบบันทึกที่ซับซ้อน เช่น การสำรวจข้อมูลครัวเรือนในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนที่ ธ.ก.ส. ให้การสนับสนุนโดยขอความร่วมมือจากเกษตรกรให้บันทึกบัญชีครัวเรือน

รายรับของครอบครัว รายได้หรือรายรับ หมายถึง เงินหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่ได้จากการประกอบอาชีพ

รายจ่าย หมายถึง เงินหรือสิ่งที่มีค่าที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งของหรือบริการต่างๆ
ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการจัดทำบัญชี
ครัวเรือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved